

LUSTIGKULLE

Lustigkulle är en av flera stora gravhögar från äldre bronsålder (1800–1000 f.Kr) som funnits runt Jönköping. Tre av dem finns kvar idag: Lustigkulle i stadsdelen Liljeholmen, Domarkullen på Gräshagen och Dödskalleshöjden vid Råslätt. Gravhögarna vittnar om en rik bronsåldersbygd med kopplingar till bland annat Visingsö.

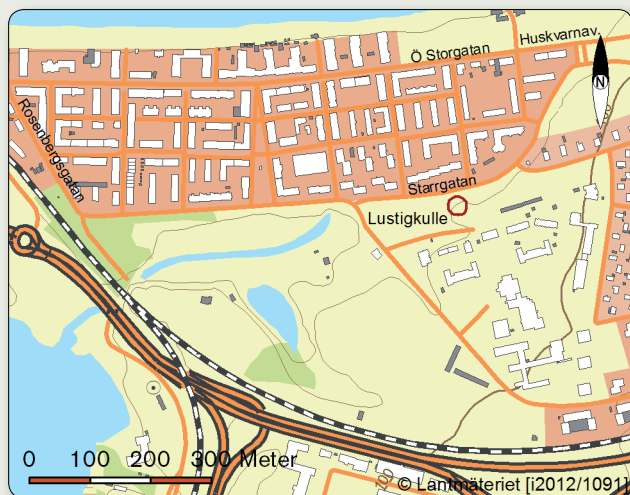
Gravhögen är idag 30 meter i diameter, ca 4 meter hög och har ett plant krön. Den ligger i ett grönområde vid Liljeholmsparken omgiven av sentida bebyggelse. Topografiskt ligger den på en avsats vid foten av en sluttning ner mot Vättern. På sin tid var detta ett monumentalt läge, eftersom landskapet såg annorlunda ut – nedanför högen fanns sankmarker som sträckte sig till Rocksjön, vilka också hade förbindelse med Vättern. Högens läge i ett flackt och troligtvis öppet landskap med sjöar runtomkring gjorde den synlig vida omkring.

Högen undersöktes delvis av hembygdsvårdaren och fornminnesföreningens grundare Algot Friberg 1892. Av anteckningarna framgår att högen då var 21 meter i diameter, ca 3 meter hög och uppbyggd av sand. Sanden, ursprungligen sannolikt sandiga torvor, täckte ett litet kärnröse i högens mitt. Det påträffades inga fynd men i botten låg brända ben och en mörkfärgning ”sotad efter eld”. Friberg undersökte visserligen inte hela högen och det är osäkert om han kom till dess botten. Dessa fakta och läget i terrängen gör en datering till bronsåldern mest trolig.

Genom tiderna har gravhögen använts på många olika sätt. På 1600-talet sägs den ha varit avrättningsplats. På 1800-talet planades ytan av och ett lusthus byggdes. Då fick högen namnet Lusthuskullen, som sedan blev Lustigkulle. Under lusthuset grävdes också en vinkällare. På 1900-talet påfördes ny jord, högen blev större och därmed en ännu bättre källbacke.



Lustigkulle som den och omgivningarna såg ut 1935. Omredelbart intill högen passerade Jönköping-Gripenbergs järnväg. I bakgrunden till vänster skimtar Östra kapellet torn. Foto Jönköpings läns museum.



SMULTRONSTÄLLE 64



HITTA HIT

Från Ö. Storgatan i Jönköping sväng in på Rosenbergsgatan och sedan Stargatan ca 600 m. Lustigkulle ligger strax söder om gatan, mitt emot Stargatan 10.

Koordinater:

N 6404451/E 452752
(SWEREF 99 TM) // N 57°
46' 46,59", E 14° 12' 19,92"
(WGS84)



Lustigkulle omgiven av dagens bebyggelse. Foto Jönköpings läns museum.

JÖNKÖPINGS LÄNS
MUSEUM

036-30 18 00 • www.jkpglm.se



SMULTRONSTÄLLEN

Ute i landskapet finns massor att upptäcka! Läns museet presenterar här smakprov på sevärdheter i Jönköpings län med utgångspunkt i kulturmiljöer och kulturarv.

Här finns välkända kulturminnesmärken såsom Habo kyrka och domarringarna i Smålandsstenar, men också mer okända pärlor såsom flottningsslämnarna i Valån och Stengårdshults kyrka. I länet finner vi många spår efter forna tiders människor och verksamheter, allt ifrån slott- och herresäten till övergivna vägbanor och odlingsrösen i skogsmark.

Vår tanke med Smultronställen är att det ska locka till utflykter i kulturlandskapet – där finns vår historia, som tar sig olika uttryck i den fysiska miljön. Det är ett arv värt att uppleva och värna. Under rubriken Smultronställen kommer vi allteftersom fylla på med ännu fler sevärdheter, både för länsbor och långväga besökare. Ju fler som upptäcker dessa pärlor, desto större möjlighet att de bevaras för framtiden.

FAKTA

I Jönköpings län finns över 40 000 registrerade fornlämningar, 87 riksintressanta kulturmiljöer, närmare 130 byggnadsminnen, ungefär 150 kyrkor, 100-talet hembygdsgränder med samlad äldre bebyggelse, ett stort antal industrihistoriska miljöer samt två kulturresevat. Därtill finns också ett stort antal kulturmiljöer med bevarandevärd bebyggelse. En del av dessa kan man få information om via länsstyrelsens och kommunernas hemsidor. Man kan även hitta beskrivningar via de olika hembygdsföreningarnas respektive sidor.

BRA ATT VETA

Tillgängligheten till de olika smultronställena varierar. En del är välskyltade, enkelt tillgängliga och uppfyller krav på parkeringsplatser etc. Andra kräver mer av besökaren, kanske behöver man gå en längre sträcka för att nå sitt mål, ibland är det snårig skog och väl framme möts man kanske av en trasig skylt (om det ens funnits någon). Platserna bär dock alltid på en spännande och intressant historia.

Notera också att många av de kulturhistoriska byggnaderna är privatägda och endast tillgängliga för exteriör beskådan. Respektera privat tomtmark. Många kyrkor är öppna sommartid. Under andra tider på året brukar man kunna kontakta kyrkvaktmästaren som öppnar upp.

